

YÖNETMELİK

Cevre ve Orman Bakanlığından:

**ÇEVRE GELİRLERİNİN TAKİP VE TAHSİLİ İLE
TAHSİLAT KARŞILIĞI ÖNGÖRÜLEN ÖDENEĞİN
KULLANIMI HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğın amacı; çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için bütçeye gelir kaydedilecek çevre katkı payı ve diğeri gelirlerin tahsili ile Bakanlık bütçesinde öngörülen ödenekten yapılacak harcamalara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Bakanlık bütçesinde öngörülen ödenekten çevre ile ilgili olarak yapılacak harcamalar ve karşılıksız yardımlar ile verilecek kredilerin; harcama usullerini, uygulanacak vade ve faiz oranlarını ve bütçeye kaydedilecek gelirlerin tahsilatına yönelik usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 18 inci maddesi hükmüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Bakan: Çevre ve Orman Bakanını,
- Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,
- Banka: Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasını,
- CIF Bedeli: Mal, navlun ve sigorta bedelinin toplamını,
- Çevre Katkı Payı: Çevre kirliliğinin önlenmesi, çevrenin iyileştirilmesi ve çevre ile ilgili yatırımların desteklenmesi amacıyla tahsil edilecek miktarı,
- Genel Müdürlük: Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünü,
- Harcama Yetkilisi: Bakanlık bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisini,
- İlgili Genel Müdürlük: Yardım veya kredinin konusuna göre Çevresel Etki Değeriendirme ve Planlama Genel Müdürlüğü, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü veya Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünü,
- İlgili Muhasebe Birimi: Bakanlık merkez ve taşra teşkilatının harcama birimleri itibarıyla hizmet aldıkları muhasebe birimleri ile gümrük mahallinde gümrük idaresinin hizmetlerini yürüten muhasebe birimini,
- Mal: İthaline izin verilen kontrole tabi yakıt, atık veya hurdayı,
- Müştaşar: Çevre ve Orman Bakanlığı Müştaşarını,
- Strateji Geliştirme Başkanlığı: Çevre ve Orman Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Çevre Gelirlerinin Takibi, Tahsili, Ödenek Kaydı ve Kullanımı

Çevre gelirleri

MADDE 5 – (1) Çevre katkı payı ve gelirler;

- İthaline izin verilen kontrole tabi yakıt ve atıkların CIF bedelinin yüzde biri ile hurdaların CIF bedelinin binde beşi oranında alınacak miktardan,
- Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edilen su ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedelinin yüzde biri oranında alınacak miktardan,
- 2872 sayılı Çevre Kanununa göre verilecek idarî para cezalarından ilgili mevzuatına göre genel bütçeye gelir kaydedilenlerden,
- Bu Yönetmeliğe göre verilecek kredilerin faizleri, banka faizleri ve kredi anapara geri dönüşlerinden,
- Her türlü hibe, bağış, yardım ve diğeri gelirlerden, oluşur.

Çevre gelirlerinin tahsili

MADDE 6 – (1) Tahsil,

- İthaline izin verilen kontrole tabi yakıt, atık veya hurda ithalinde;
 - Kontrol Belgesi ile yakıt, atık veya hurda (uygunluk yazısı verilenler hariç) ithal eden firma tarafından, ihracatçı firmadan alınan proforma faturadaki CIF bedeli üzerinden bu Yönetmeliğın 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen oranda paranın yatırıldığı günün Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden hesaplanan Yeni Türk Lirası karşılığı, ilgili muhasebe birimine bütçe geliri kaydedilmek üzere ödenir ve alındı belgesi Bakanlığa ibraz edilir. Çevre katkı payına ilişkin tahsilat karşılığı verilen alındı belgesi, ithalatçı firma tarafından Bakanlığa ibraz edilmeden Bakanlıkça ithale konu mal için Kontrol Belgesi verilmez. Uygunluk yazısı ile atık veya hurda ithal eden firma tarafından, ihracatçı firmadan alınan proforma faturadaki CIF bedeli üzerinden bu Yönetmeliğın 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen oranda paranın yatırıldığı günün Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden hesaplanan Yeni Türk Lirası karşılığı, ilgili muhasebe birimine bütçeye gelir kaydedilmek üzere

ödenir ve alındı belgesi kapatma dosyasında Bakanlığa sunulur. Çevre katkı payına ilişkin tahsilat karşılığı verilen alındı belgesi, ithalatçı firma tarafından kapatma dosyasında yer almazsa uygunluk yazısı iptal edilir ve yatırılmayan katkı payı da takip ve tahsil edilir.

2) İthaline izin verilen kontrole tabi yakıt, atık veya hurdayı ithal eden firma tarafından, ihracatçı firmadan alınan proforma faturadaki CIF bedeli üzerinden ödenen meblağ ile Kontrol Belgesinin veya uygunluk yazısının kapatılması esnasında sunduğu gerçek faturadaki CIF bedeli arasında fark olması hâlinde, oluşan fark bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen oranda paranın yatırıldığı günün Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden hesaplanan Yeni Türk Lirası karşılığı, Bakanlığa sunulan Kontrol Belgesinin veya uygunluk yazısının kapatılması sırasında ilgili muhasebe birimince tahsil edilir ve bütçeye gelir kaydedilir. Muhasebe birimince çevre katkı payı olarak ihracatçı firmadan alınan proforma fatura ile gerçek fatura arasındaki tutarın tahsili sırasında verilen alındı belgesi, ithalatçı firma tarafından Bakanlığa ibraz edilmeden Bakanlıkça ithale konu mal için alınan Kontrol Belgesi veya uygunluk yazısı kapatılmaz.

b) Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerince; çevre temizlik vergisi, katma değer vergisi dâhil her türlü vergi ve cezadan arındırılmış net metreküp karşılığı su bedeli ve kullanılmış suları uzaklaştırma bedeli olarak tahsil edilen meblağın yüzde biri oranındaki tutar en geç ertesi ayın onbeşine kadar büyükşehir belediyesinin bulunduğu mahaldeki ilgili muhasebe birimi hesaplarına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir. Büyükşehir belediyelerince ilgili muhasebe birimine yatırılan tutarı gösteren alındı belgesi, tutarın yatırıldığı ayın sonuna kadar ilgili büyükşehir belediyesince Bakanlığa gönderilir.

c) Yurt içinden veya yurt dışından temin edilecek her türlü hibe, yardım ve bağışlar, Bakanlık merkez muhasebe birimi veznesine veya Banka hesabına, bütçeye gelir kaydedilmek üzere yatırılır.

ç) Kredi anapara geri dönüşleri ve kredi faizleri, buna ilişkin Bakanlık merkez muhasebe birimindeki ilgili borç kaydının kapatılmasını sağlamak üzere bütçe geliri hesabına kaydedilir.

(2) Bu maddeye göre tahsil edilen gelirler, bütçeye gelir kaydedilir. Bu gelirlerden iadesi gereken tutarlar, bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabının çevre gelirleri yardımcı hesap kodundan ilgili muhasebe birimince usulüne uygun olarak iade edilir.

(3) Bu maddede sayılan gelirlerin tahsilatında 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Ödeneğin kullanımı

MADDE 7 – (1) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen gelirlerden tahsil edilecek tutarlar karşılığı aşağıda belirtilen giderler için bütçeye ödenek öngörülür. Bütçede yer alacak bloke ödeneklerin; tahsilat miktarı dikkate alınarak serbest bırakılmasına ilişkin iş ve işlemler Strateji Geliştirme Başkanlığınca takip edilir.

(2) Söz konusu ödenek;

a) Atıksu arıtımı, atık bertarafı ve katı atık geri kazanım tesislerinin gözetim, fizibilite, etüt, proje ve inşaat işlerinin kredi veya yardım suretiyle desteklenmesi ile çevre düzeni planlarının yapımında,

b) Hava, su ve toprak kalitesinin ölçüm ve izleme ağının oluşturulması için yapılan harcamalarda,

c) Gürültünün önlenmesiyle ilgili etüt ve projelerin desteklenmesi için yapılan harcamalarda,

ç) Acil müdahale planlarının hazırlanması için yapılan harcamalarda,

d) Çevresel etki değerlendirmesi faaliyetleri için yapılan harcamalarda,

e) Havza koruma planı çalışmaları için yapılan harcamalarda,

f) Biyolojik çeşitliliğin korunması için yapılan harcamalarda,

g) Çölleşme ve iklim değişikliğiyle mücadele çalışmaları için yapılan harcamalarda,

ğ) Stratejik çevresel değerlendirme için yapılan harcamalarda,

h) Nesli tehlikede olan bitki ve hayvan türleri ile yaşama ortamlarının korunması için yapılan harcamalarda,

ı) Uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan yükümlülüklerin karşılanması için yapılan harcamalarda,

i) Çevre eğitimi ve yayımı ile ilgili faaliyetler için yapılan harcamalarda,

j) İhtisas komisyonları için yapılan harcamalarda,

k) Çevre kirliliğinin giderilmesi için yapılan harcamalarda,

kullanılır.

İnceleme Komisyonunun oluşumu ve çalışma usulü

MADDE 8 – (1) İnceleme Komisyonu; Müsteşarın oluruyla, bir müsteşar yardımcısının başkanlığında, Çevre Yönetimi Genel Müdürü veya Genel Müdür Yardımcısı ile ödeme emri belgesini düzenlemekle yetkili olan Genel Müdür Yardımcısı ve ilgili teknik daire başkanı ile gerekli görülmesi hâlinde diğer genel müdürlüklerden ilgili daire başkanlarından oluşur. İnceleme Komisyonunun sekreteryâ hizmetleri Genel Müdürlükçe yürütülür.

(2) İnceleme Komisyonu; atık su arıtma, katı atık düzenli depolama, bertaraf ve geri kazanım tesislerinin projelendirilmesi ve yapımına ilişkin yardım veya kredi talepleri ile çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesine yönelik diğer faaliyet ve tesislerin projelendirilmesi ve yapımına ilişkin kredi taleplerini görüşerek karara bağlamak üzere İnceleme Komisyonu başkanının çağrısı üzerine toplanır.

(3) İnceleme Komisyonu kararında yardım veya kredi verileceklerin adı, projesi, yardım veya kredi tutarı, dilimler hâlinde veriliyorsa dilimlerin sayısı ve tutarı belirtilir.

(4) Kararlar, oy çokluğuyla alınır ve İnceleme Komisyonu üyeleri tarafından imzalanır. Oyların eşitliği hâlinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

Yardım veya kredi başvurularının değerlendirilmesi

MADDE 9 – (1) Genel Müdürlükçe; bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen işlerde kullanılmak üzere yardım veya kredi talebinde bulunanlardan;

a) Bakanlığa hitaben yazılan müracaat yazısı ve gerekçe raporu,

b) Belediyeler ve il özel idareleri için encümen kararı,

c) Keşif özeti ve metraj cetveli (entegre katı atık düzenli depolama ve bertaraf tesisleri için keşif özeti ve metraj

çetveli Bayındırlık ve İskân Bakanlığı il müdürlükleri, İller Bankası veya il özel idaresi birimleri tarafından onaylı),

- ç) Bakanlıkça onaylı proje,
 - d) Çevresel etki değerlendirmesi raporu,
 - e) Jeolojik etüt belgesi,
 - f) Taahhütname,
 - g) Diğer belgeler,
- istenir.

(2) Yardım veya kredi talep edenlerden, yardım veya kredilerin belirtilen konularda kullanılacağına, başka bir iş için kullanılmayacağına ve başkasına hiçbir suretle devredilmeyeceğine ve Bakanlığa bildirilecek diğer şartlara uyulacağına dair bir taahhütname önceden alınır.

(3) Yardım veya kredi talebinde bulunanlar gerekli belgeleri usulüne uygun şekilde hazırlayarak ilgili il çevre ve orman müdürlüğüne verir. İl çevre ve orman müdürlüğünce, belgeler üzerinde gerekli incelemeler yapılır, varsa eksikleri tamamlattırılarak projenin gerekliliği ve uygulanabilirliğine ilişkin görüşleriyle birlikte Genel Müdürlüğe gönderilir.

(4) Genel Müdürlük belgeler üzerinde gerekli kontrol ve incelemeleri yaparak yardım veya kredi konusu kendi görev alanına girmekteyse görüşlerini doğrudan İnceleme Komisyonuna bildirir. Diğer genel müdürlüklerin görev alanına girmekteyse görüşlerini almak üzere ilgili genel müdürlüğe gönderir. İlgili genel müdürlük projenin gerekliliğine ve uygulanabilirliğine ilişkin görüşlerini İnceleme Komisyonuna bildirir.

(5) İlgili genel müdürlükçe uygun görülen ve bu Yönetmeliğin 7 nci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan projelere ilişkin talepler İnceleme Komisyonuna sunulur. Bu bent dışındaki diğer taleplerden uygun bulunanlar ise doğrudan işleme alınır.

Faiz oranı

MADDE 10 – (1) Kredi faizleri, her yıl ocak ayında, o yılın uygulanmakta olan zirai kredi faizi oranları esas alınarak, bölge ve sektör farkı gözetilerek Bakanlıkça tespit ve ilan edilir.

Teminat

MADDE 11 – (1) Verilecek kredilere ilişkin teminat genel hükümler çerçevesinde alınır.

Yardım yapılma usulü

MADDE 12 – (1) İnceleme Komisyonunca uygun bulunan ve Bakan tarafından onaylanan, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait atık su arıtma, katı atık düzenli depolama, bertaraf ve geri kazanım tesislerinin projelendirilmesi ve yapımı için sözleşme hükümleri doğrultusunda proje bedelinin yüzde kırkbeşine kadar karşılıksız yardım verilebilir.

(2) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi dışındaki harcama ve karşılıksız yardım talepleri için İnceleme Komisyonu kararı aranmaz.

(3) Bakanlıkça kamu idarelerine yardım yapılabilmesi için;

- a) Bakanlık bütçesinde bu amaçla ödenek tefrik edilmiş olması,
- b) Yardımlarda kamu yararı gözetilmesi, yardımların öncelikle toplumun ihtiyaç ve sorunlarına çözüm sağlaması ile toplumsal gelişmeye katkıda bulunulmasına yönelik olması,
- c) Yardım yapılacak kamu idaresinin, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen konularda faaliyet göstermesi,
- ç) Bakanlık ile yardım yapılacak kamu idaresi arasında protokol yapılması, gerekir.

Kredi verilme usulü

MADDE 13 – (1) İnceleme Komisyonunca uygun bulunan ve Bakan tarafından onaylanan; atık su arıtma, katı atık bertaraf ve geri kazanım tesisleri ile çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesine yönelik faaliyet ve tesislerin projelendirilmesi ve yapımı için gerçek veya tüzel kişilere sözleşme hükümleri doğrultusunda proje bedelinin yüzde kırkbeşine kadar defaten veya dilimler hâlinde kredi verilebilir.

(2) Atık su arıtma, katı atık bertaraf ve geri kazanım tesislerinin projelendirilmesi ve yapımı için verilecek kredinin vadesi en çok on yıl olup, üç yıla kadar ödemesiz devre tanınabilir. Geri ödeme, ödemesiz devreyi takip eden yıldan başlamak üzere yıllık eşit taksitler hâlinde yapılır.

(3) Çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevrenin iyileştirilmesine yönelik diğer faaliyet ve tesislerin projelendirilmesi ve yapımı için verilecek kredinin vadesi ise en çok beş yıl olup, iki yıla kadar ödemesiz devre tanınabilir. Geri ödeme, ödemesiz devreyi takip eden yıldan başlamak üzere yıllık eşit taksitler hâlinde yapılır.

Yardım veya kredi ödemeleri

MADDE 14 – (1) Karşılıksız yardımlar veya kredilere ilişkin tutarlar, gerekli şartları yerine getiren genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile gerçek veya tüzel kişilerin hesaplarına aktarılır.

Kontrol ve denetim

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik çerçevesinde yardım yapılan ve kredi verilenlere ilişkin bilgiler ilgili genel müdürlüklere ve il çevre ve orman müdürlüklerine gönderilir.

(2) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi kapsamında yapılan ödemelerin taahhütnameye uygun kullanılıp kullanılmadığı, Genel Müdürlüğün veya ilgili genel müdürlüğün koordinasyonunda ilgili il çevre ve orman müdürlüğü elemanlarından oluşturulan en az üç kişilik komisyon tarafından Bakanlıkça belirlenen süre içinde mahallinde incelenir ve inceleme sonucu bir rapora bağlanarak Genel Müdürlüğe gönderilir.

(3) Belirtilen bent dışındaki faaliyetlere ilişkin ödemelerin taahhütnameye uygun kullanılıp kullanılmadığı, ilgili il çevre ve orman müdürlüğünce Bakanlıkça belirlenen süre içinde incelenir ve inceleme sonucu bir rapora bağlanarak Genel Müdürlüğe gönderilir.

(4) Proje uygulanması esnasında Bakanlıkça belirtilen şartlara uygun hareket etmeyenlerin almış oldukları yardım veya krediler, almış tarihinden itibaren tahakkuk eden kanunî faizleri ile birlikte genel hükümlere göre geri alınır ve bunlar bir daha bu haklardan yararlanırlmaz.

Kredilerin takibi

MADDE 16 – (1) Kullanılan kredilerden dönem sonu itibarıyla vadesine bir yıl veya daha az süre kalan tutarlar ile vadesinden önce tahsil edilmesi gereken tutarlar muhasebe kayıtlarına alınmak üzere ilgili muhasebe birimine bildirilir.

(2) Kullanılan kredilerin geri dönüşleri Bakanlık ile Banka arasında yapılacak protokol uyarınca her ilde açılacak çevre kredisi hesabına yatırılır. Bu hesapta toplanan tutarlar, Banka tarafından haftalık dönemler hâlinde il muhasebe birimi hesabına aktarılır. Kredi geri dönüşleriyle ilgili yapılan tahsilata ilişkin listeler ile merkez muhasebe birimi hesabına yapılan aktarmalara ilişkin listelerin birer nüshası haftalık dönemler itibarıyla Banka tarafından il müdürlüklerine ve il muhasebe birimine gönderilir. İl muhasebe birimi tarafından Bankayla mutabakat sağlanması hâlinde, il muhasebe birimi hesabında bulunan tutarlar Banka tarafından merkez muhasebe birimi hesabına aktarılır.

Birim fiyatın belirlenmesi

MADDE 17 – (1) İnşaatla ilgili olarak düzenlenecek keşiflerde Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca, ağaçlandırmayla ilgili olarak düzenlenecek keşiflerde ise Bakanlıkça tespit edilen birim fiyatlar esas alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Bilgi verme

MADDE 18 – (1) Verilen kredilerin takibi ile tahsiline ilişkin olarak; aylık dönemler hâlinde anapara ve faiz tahsilat bilgileri ilgili il müdürlüklerince Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlükçe konsolide edilen bilgi ve belgeler; Müsteşara sunulmak ve yıllar itibarıyla izlenebilmesini sağlamak, kullanılan ödenek ile karşılaştırılarak gerektiğinde ödenek kaydı için girişimlerde bulunmak üzere tahsilini izleyen ayın yirmisine kadar Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderilir. Gönderilen bilgi ve belgelerin birer nüshası ise denetime hazır hâlde Genel Müdürlükçe dosyalanır.

(2) Tahsil edilen diğer çevre gelirlerine ilişkin bilgi ve belgeler ayrıntı kodları itibarıyla aylık dönemler hâlinde, izleyen ayın yirmisine kadar Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderilir. Gönderilen bilgi ve belgelerin birer nüshası ise denetime hazır hâlde Genel Müdürlükçe dosyalanır.

(3) Yapılan yardımlar ve yardımın kullanımına ilişkin bilgi ve belgeler üçer aylık dönemler hâlinde dönemi izleyen ayın yirmisine kadar Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderilir. Gönderilen bilgi ve belgelerin birer nüshası ise denetime hazır hâlde Genel Müdürlükçe dosyalanır.

Yürürlükten kaldırılan Yönetmelik

MADDE 19 – (1) 25/2/2006 tarihli ve 26091 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevre Kirliliğinin Önlenmesi ve Temizlenmesine Yönelik Faaliyetler İçin Yapılacak Harcama ve Yardımlar ile Verilecek Kredilere İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Maliye Bakanlığının ve Sayıştayın görüşü alınarak hazırlanan bu Yönetmelik 13/5/2006 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı yürütür.